

NÂNG CAO NHẬN THỨC CỦA NHÂN DÂN TRONG ĐẤU TRANH, PHẢN BÁC QUAN ĐIỂM SAI TRÁI, THÙ ĐỊCH VỀ CHỦ QUYỀN BIỂN, ĐẢO VIỆT NAM

VŨ XUÂN THỦY (*)

Tóm tắt: Biển, đảo có vị trí, vai trò quan trọng, không chỉ đơn thuần là tài nguyên quốc gia mà còn mang ý nghĩa chính trị, quốc phòng, an ninh vô cùng to lớn. Bài viết phân tích và gợi mở một số giải pháp về công tác tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức của người dân trong đấu tranh, phản bác quan điểm sai trái, thù địch về chủ quyền biển, đảo Việt Nam.

Từ khóa: Biển, đảo Việt Nam; chủ quyền biển, đảo; tuyên truyền, giáo dục.

Abstract: Sea and islands have an important position and role, not only as national resources but also as places of extremely important political, defense and security significance. This paper analyzes and suggests a number of solutions for propaganda and education activities to raise the people's awareness in the fight and combat against wrong and hostile views on Vietnam's sovereignty over seas and islands.

Keywords: Vietnam's sea and islands; sovereignty over seas and islands; propaganda and education.

Ngày nhận bài: 14/5/2024

Ngày biên tập: 25/5/2024

Ngày duyệt đăng: 27/8/2024

1. Vị trí, vai trò của biển, đảo Việt Nam

Biển, đảo có vị trí, vai trò quan trọng, không chỉ đơn thuần là tài nguyên quốc gia mà còn mang ý nghĩa chính trị, quốc phòng, an ninh vô cùng to lớn. Do đó, việc nâng cao nhận thức về biển, đảo và chủ quyền biển, đảo hiện nay là nhiệm vụ hết sức quan trọng đối với Đảng, Nhà nước và Nhân dân ta. Đảng ta nêu rõ: "Tiến ra biển trở thành một hướng phát triển của loài người, một chiến lược lâu dài của nhiều nước trên thế giới"⁽¹⁾. Việt Nam là quốc gia có nhiều thuận lợi hơn về điều kiện địa lý so với nhiều quốc gia ven biển khác. Bờ biển Việt Nam dài hơn 3.260km, đứng thứ 27 về chiều dài bờ biển trong tổng số 157 nước ven biển, đảo quốc và vùng lãnh thổ ven biển của thế giới. Diện tích biển của Việt Nam chiếm khoảng 29% diện tích Biển Đông, rộng gấp ba lần lãnh thổ đất liền. Việt Nam có hơn 3.000 hòn đảo lớn, nhỏ và hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa⁽²⁾.

Phát triển bền vững kinh tế biển, hiện thực hóa mục tiêu đưa nước ta trở thành quốc gia mạnh về biển, giàu từ biển đã thể hiện tư duy, tầm nhìn chiến lược của Đảng ta trong quá trình lãnh đạo. Vì vậy, sử dụng các biện pháp tổng hợp để huy động sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc trong đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển, đảo Việt Nam đang là đòi hỏi rất cấp bách hiện nay.

Để góp phần nâng cao nhận thức của các tầng lớp Nhân dân trong bảo vệ chủ quyền biển, đảo Việt Nam, đòi hỏi phải tuyên truyền rộng rãi, kịp thời tính lịch sử, pháp lý, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước và luật pháp quốc tế về Biển Đông, chủ quyền biển, đảo Việt Nam; cổ vũ tinh thần hăng say sáng tạo, tổ chức các phong trào thi đua lao động, sản xuất; đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch về vấn đề Biển Đông và chủ quyền biển, đảo Việt Nam. Trong đó, cần xác định nội dung công tác tuyên truyền, giáo dục giúp mọi người dân nâng cao nhận thức, hiểu đúng về chủ quyền biển, đảo Việt Nam hướng vào cung cấp những chứng cứ khoa

(*) TS; Học viện Chính trị khu vực III, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

học, lịch sử, pháp lý về chủ quyền biển, đảo của Việt Nam; đề cập đến khía cạnh duy trì an ninh, an toàn và tự do hàng hải ở Biển Đông, chủ trương giải quyết tranh chấp bằng biện pháp hòa bình dựa trên cơ sở Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển năm 1982 (UNCLOS 1982). Đồng thời, đẩy mạnh tuyên truyền phổ biến đường lối chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước về bảo vệ chủ quyền biển, đảo trong giải quyết tranh chấp chủ quyền trên Biển Đông. Đó là, Nghị quyết số 03/NQ/TU ngày 06/5/1993 của Bộ Chính trị (khóa VII) về một số nhiệm vụ phát triển kinh tế biển trong những năm trước mắt; Chỉ thị số 20-CT/TU ngày 22/9/1997 của Bộ Chính trị (khóa VIII) về đẩy mạnh phát triển kinh tế biển theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa; Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ tư (khóa X) về Chiến lược biển Việt Nam đến năm 2020...

Định hướng lớn về bảo vệ chủ quyền biển, đảo Việt Nam đã được Nghị quyết Đại hội ĐBTQ lần thứ XII của Đảng nêu rõ: “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh giữ vững độc lập, chủ quyền, thống nhất toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc... Kiên trì thúc đẩy giải quyết các tranh chấp trên biển bằng biện pháp hòa bình trên cơ sở luật pháp quốc tế và nguyên tắc ứng xử của khu vực”. Nghị quyết Đại hội ĐBTQ lần thứ XIII của Đảng tiếp tục khẳng định: “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ độc lập chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc”⁽³⁾. Quan điểm nhất quán của Đảng, Nhà nước ta là: giữ vững độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, lợi ích quốc gia trên biển gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Duy trì hòa bình, an ninh, an toàn, tự do hàng hải, hàng không ở Biển Đông; giải quyết các tranh chấp bằng biện pháp hòa bình trên cơ sở luật pháp quốc tế. Lấy giữ vững môi trường hòa bình, ổn định lâu dài là lợi ích cao nhất để xây dựng, phát triển đất nước.

2. Thực tiễn công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức của Nhân dân về bảo vệ chủ quyền biển, đảo

Thời gian qua, công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức cho Nhân dân trong đấu tranh, phản bác quan điểm sai trái, thù địch về Biển Đông và chủ quyền biển,

đảo Việt Nam đã được Đảng, Nhà nước ta quan tâm chú trọng, theo đó toàn bộ hệ thống chính trị đã tiến hành tổ chức thực hiện đồng bộ và đạt được những kết quả quan trọng. Điều đó được thể hiện qua việc đầu tư nghiên cứu khoa học, sưu tầm, tra cứu, tìm hiểu bằng chứng lịch sử, pháp lý về biển, đảo Việt Nam qua các thời kỳ lịch sử. Kiên quyết, kiên trì khẳng định chủ quyền không thể tranh cãi của Việt Nam đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa bằng các minh chứng vững chắc; đồng thời chú trọng chủ trương giải quyết tranh chấp với các bên liên quan bằng biện pháp đàm phán hòa bình, trên nguyên tắc độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, phù hợp với luật pháp, thông lệ quốc tế và các hiệp định mà Việt Nam đã tham gia ký kết, vì hòa bình, ổn định và phát triển ở Biển Đông.

Các bộ, ngành, cấp ủy đảng, chính quyền, địa phương thông qua nhiều phương tiện truyền thông đại chúng đã tích cực tuyên truyền về chủ quyền biển, đảo và đường lối đấu tranh, giải quyết các tranh chấp liên quan đến Biển Đông của Việt Nam. Đã có hàng nghìn bài, tin, ảnh, phóng sự được đăng tải rộng rãi trên các phương tiện truyền thông trong và ngoài nước, phản ánh khách quan tình hình thực địa, phản ánh các hoạt động vi phạm chủ quyền biển, đảo của Việt Nam và nêu rõ quyết tâm của Việt Nam trong việc giải quyết hòa bình các tranh chấp trên biển, giúp người dân hiểu để có biện pháp ứng phó phù hợp.

Công tác tuyên truyền, giáo dục giúp các tầng lớp nhân dân nắm rõ nội dung đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước; các cơ quan nghiên cứu, cơ quan báo chí, truyền thông từ Trung ương đến các địa phương thường xuyên được tập huấn, bồi dưỡng kiến thức về biển, đảo tạo nên tiếng nói đồng thuận giúp Nhân dân nhận thức đúng về chủ quyền và bảo vệ chủ quyền biển, đảo Việt Nam. Thông qua nhiều hình thức như tuyên truyền miệng của đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên, lực lượng cốt cán, tổ đội xung kích 35 để phân tích, luận giải giúp Nhân dân hiểu rõ về chủ quyền biển, đảo Việt Nam; cách xử lý, giải quyết của Đảng, Nhà nước ta và thái độ đấu tranh với luận điệu xuyên

tạc, thù địch. Thường xuyên mở các lớp tập huấn, thi tìm hiểu về chủ quyền biển, đảo Việt Nam như: “Hưởng về biên giới, biển, đảo Tổ quốc”, “Hưởng ứng Tuần lễ Biển và Hải đảo Việt Nam (từ ngày 01 đến ngày 08/6) hàng năm”, “Vì biển, đảo thân yêu”, “Triệu trái tim hướng về biển, đảo Tổ quốc”, “Vì biển xanh quê hương”...

Công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức cho người dân còn thể hiện qua việc các cơ quan, địa phương phát hành nhiều tài liệu, ấn phẩm, cổ động trực quan panô, áp phích... đến các tầng lớp nhân dân. Nổi bật là thông qua các phương tiện báo chí, truyền thông đại chúng, mạng internet, zalo... góp phần nâng cao nhận thức trong các tầng lớp xã hội về Biển Đông và biển, đảo Việt Nam. Qua đó, tạo nên sự đồng thuận, ủng hộ mạnh mẽ của toàn quân, toàn dân đối với chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước ta trong vấn đề biển, đảo. Kịp thời đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, không để cho các thế lực phản động, kẻ xấu bên ngoài câu kết với một số phần tử bất mãn bên trong xuyên tạc về chủ quyền biển, đảo Việt Nam bị xâm phạm để kích động, lôi kéo Nhân dân biểu tình, bạo loạn. Từ đó tạo niềm tin vững chắc trong việc đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển, đảo Việt Nam.

Trước tình hình mới hiện nay, các thế lực thù địch đã triệt để lợi dụng công nghệ, mạng xã hội để đưa ra những thông tin sai lệch, phỉ diện, một chiều, làm cho một bộ phận người dân hoang mang, thiếu tin tưởng vào chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong việc giải quyết các tranh chấp bất đồng về Biển Đông và biển, đảo của Việt Nam. Mặt khác, các thế lực thù địch còn sử dụng triệt để các phương tiện thông tin, mạng internet tiến hành nhiều hoạt động, đưa ra các luận điệu xuyên tạc, truyền bá tư tưởng, lối sống thực dụng, cổ súy luận điệu “tự người dân có thể bảo vệ Tổ quốc”...

Thời gian qua, công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức hiểu biết về Biển Đông và chủ quyền biển, đảo Việt Nam ở một số địa phương, đơn vị vẫn còn những hạn chế nhất định, đó là hình thức tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức về biển,

đảo đến các tầng lớp nhân dân còn những bất cập, thiếu kịp thời, hiệu quả chưa cao. Công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức về chủ quyền biển, đảo cho các tầng lớp nhân dân ở một số cấp ủy, chính quyền địa phương, ban, ngành chưa kịp thời, chưa hiệu quả.

Công tác nghiên cứu khoa học về biển, đảo chưa được đầu tư thỏa đáng, việc sưu tầm những chứng cứ lịch sử, pháp lý còn khiêm tốn. Công tác phối hợp giữa các cấp, ngành, đơn vị trong việc tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức cho Nhân dân hiểu về biển, đảo có thời điểm chưa chặt chẽ. Hình thức tuyên truyền, cổ động chưa có nhiều đổi mới, thường là in treo một số pano, áp phích và tuyên truyền miệng thông qua một số báo cáo viên. Phát huy vai trò của công tác văn hóa, văn nghệ để tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức về biển, đảo cho Nhân dân từ những bài thơ dễ nhớ, bài hát hay chưa nhiều... Do đó, công tác tuyên truyền, giáo dục để nâng cao nhận thức cho Nhân dân hiểu đúng về chủ quyền Biển Đông và biển, đảo Việt Nam chưa đạt được kết quả như mong muốn.

3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền về chủ quyền biển, đảo cho Nhân dân

Thứ nhất, cấp ủy đảng các cấp, các ngành và cả hệ thống chính trị chỉ đạo kịp thời, thường xuyên quán triệt chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước về Biển Đông và chủ quyền biển, đảo Việt Nam. Trong tình hình hiện nay, cần làm cho mọi người dân nhận thức rõ tình hình phức tạp đặt ra những vấn đề vừa cấp bách, vừa cơ bản lâu dài đối với nhiệm vụ quản lý, bảo vệ chủ quyền biển, đảo. Xác định rõ nhiệm vụ của toàn dân và hệ thống chính trị trong thực hiện bảo vệ chủ quyền biển, đảo; đặc biệt là lực lượng hải quân, kiểm ngư, cảnh sát biển, biên phòng và các tổ, đội ngư dân đang hàng ngày hoạt động đánh bắt thủy sản, hải sản trên biển. Chú trọng giáo dục thống nhất nhận thức về “đối tượng” và “đối tác” trong tình hình mới phải theo diễn biến tình hình, trong đối tác có mặt có thể hợp tác. Đấu tranh để thúc đẩy hợp tác, giảm thiểu mặt khác biệt, xung đột;

hợp tác bằng thái độ chân thành, tôn trọng lợi ích chính đáng, tuân thủ luật pháp quốc tế⁽⁴⁾. Nắm vững quan điểm, đường lối, yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, gắn xây dựng đất nước, phát triển kinh tế - xã hội với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ biển, đảo. Nắm chắc tình hình, nâng cao chất lượng công tác dự báo, phân tích đúng những diễn biến, tác động đến các vấn đề biển, đảo để tham mưu cho Đảng, Nhà nước đưa các chủ trương, chính sách đúng phù hợp thực tiễn, tạo sự đồng thuận, thống nhất cao trong xã hội.

Thứ hai, đẩy mạnh công tác nghiên cứu khoa học, tập hợp tư liệu lịch sử, bổ sung những luận chứng pháp lý nhằm minh chứng chủ quyền quốc gia trên biển, đảo nhằm đấu tranh có hiệu quả những luận điểm xuyên tạc, sai trái, phi pháp, thù địch về vấn đề Biển Đông và chủ quyền biển, đảo Việt Nam.

Thứ ba, làm tốt công tác phối hợp giữa các cấp, các ngành, địa phương trong thực hiện có hiệu quả công tác thông tin tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức cho Nhân dân về biển, đảo gắn liền với thực hiện nhiệm vụ chính trị được giao. Đồng thời, thường xuyên giáo dục, bồi đắp tình cảm, ý thức trách nhiệm của cán bộ, chiến sĩ, đảng viên và người dân đối với biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc... Tích cực tuyên truyền những tấm gương cá nhân, tập thể tiên tiến trong các hoạt động phát triển kinh tế biển và bảo vệ chủ quyền biển, đảo. Chú trọng tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức cho ngư dân hiểu và thực hiện đúng luật pháp về biển, đảo, các cam kết quốc tế về biển, đảo mà Việt Nam tham gia; xác định đúng vai trò, trách nhiệm của mình trong việc tham gia khai thác và bảo vệ tài nguyên, môi trường biển, đảo.

Thứ tư, nâng cao chất lượng nội dung, sáng tạo, linh hoạt, đổi mới hình thức, phương pháp tuyên truyền, phổ biến, giáo dục nâng cao nhận thức cho mọi tầng lớp nhân dân hiểu về biển, đảo. Chú trọng định hướng, quán triệt quan điểm của Đảng và Nhà nước ta; cung cấp thông tin tình hình, diễn biến liên quan đến biển, đảo kịp thời, đúng quy định. Nội dung cần ngắn gọn, súc tích, dễ hiểu, biên soạn các đầu sách phổ thông để tuyên

truyền, giáo dục giúp người dân nâng cao ý thức, trách nhiệm bảo vệ chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc. Tùy tình hình, đối tượng để sử dụng các hình thức tuyên truyền, vận động phù hợp; chú trọng công tác tuyên truyền miệng, thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, mạng xã hội, internet; duy trì có hiệu quả tuyên truyền trực quan thông qua pano, khẩu hiệu, biểu ngữ, tranh cổ động, tờ rơi, phim, ảnh, triển lãm... tăng cường các hoạt động văn hóa, văn nghệ (ca nhạc, sân khấu hóa, hội thi, sáng tác về biển, đảo...). Kết hợp hiệu quả công tác tuyên truyền biển, đảo trong nước với tuyên truyền đối ngoại thông qua các kênh chính thức giúp mọi người dân hiểu và có trách nhiệm bảo vệ chủ quyền biển, đảo quê hương.

Thứ năm, thường xuyên tổ chức kiểm tra đánh giá hiệu quả công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức cho Nhân dân nắm rõ chủ quyền và ý thức, trách nhiệm bảo vệ chủ quyền Biển Đông và biển, đảo của Tổ quốc. Qua kiểm tra các địa phương, đơn vị phát hiện ra hạn chế để kịp thời cung cấp những thông tin chính xác liên quan đến biển, đảo mà Nhân dân quan tâm. Chú trọng nội dung công tác tuyên truyền chủ trương, nghị quyết của Đảng, pháp luật Nhà nước, giáo dục sâu sắc tinh thần yêu nước, đoàn kết, ý thức bảo vệ, giữ gìn chủ quyền lãnh thổ trong truyền thống vẻ vang tự hào của dân tộc. Xử lý nghiêm các tổ chức, cá nhân đăng tải, cung cấp thông tin sai lệch, không đúng sự thật về tình hình biển, đảo ảnh hưởng tiêu cực đến đời sống Nhân dân./.

Ghi chú:

(1) Bộ Chính trị, *Nghị quyết số 03-NQ/TW ngày 06/5/1993 về một số nhiệm vụ phát triển kinh tế biển trong những năm trước mắt*, H.1993.

(2) Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, *Giáo trình giáo dục quốc phòng và an ninh*, Nxb Lý luận chính trị, H.2022, tr.290.

(3) Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, tập II, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.150.

(4) Tạ Ngọc Tấn - Nguyễn Chí Hiếu, *Những thành tựu lý luận lớn của Đảng qua gần 40 năm đổi mới*, Tạp chí Cộng sản, số 3/2024, tr.56.